

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Speciální základní škola při dětské léčebně, Ostrov u Macochy,
okres Blansko**

Školní 363, 679 14 Ostrov u Macochy

Identifikátor školy: 600 024 881

Termín konání inspekce: 12. – 13. květen 2004

Čj.:	11-1040/04-11066
Signatura:	kl1ox501

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální základní škola při dětské léčebně v Ostrově u Macochy byla zřízena 31. května 1984. Od 1. ledna 1996 je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je v současné době Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, Žerotínovo náměstí 3/5. Škola zabezpečuje po dobu třítýdenního léčení vzdělávání žákům s nespecifickým onemocněním dýchacích cest. Vyučování jsou ve čtyřech třídách. V první jsou zařazeni žáci 1. a 3. ročníku, ve druhé 2. a 4. ročníku, ve třetí 5. a 7. ročníku a ve čtvrté 6., 8. a 9. ročníku. Kapacita školy je 45 žáků, školní družiny, která nebyla předmětem inspekce, 15 žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku zajišťují tři pedagogické pracovnice včetně ředitelky. Požadavky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje pouze ředitelka, učitelky nemají své pedagogické vzdělání doplněné studiem speciální pedagogiky. Obě však problematiku tohoto typu školy dobře znají, vyučují předmětům, které vystudovaly a jimi vedené hodiny měly velmi dobrou kvalitu. Výchovný poradce na škole, vzhledem k jejímu charakteru ustanoven není.

Dokumenty vymezující provoz školy i práva, povinnosti a kompetence zaměstnanců jsou zpracovány jasně a přehledně. Tvoří jednoznačný rámec, ve kterém má každý z nich vymezenou oblast zodpovědnosti. Zavedený informační systém vůči pracovníkům i s dětskou léčebnou, vzhledem k velikosti školy, funguje velmi dobře. Pedagogická rada, která je poradním orgánem ředitelky se schází pravidelně a řeší aktuální problémy související se zabezpečením výuky i zlepšováním podmínek školy. Metodické orgány nebyly vzhledem k velikosti a typu školy zřízeny.

Při vedení zaměstnanců ředitelka upřednostňuje přístup založený na osobní odpovědnosti každého z nich. Přijímá a po dohodě umožňuje realizovat jejich nápady. Podporuje tak jejich aktivitu a zapojuje je do spoluzodpovědnosti za úroveň školy. Umožňuje jim další vzdělávání, které bylo v uplynulém období zaměřeno více na zkvalitnění počítačové gramotnosti. Práci všech pravidelně kontroluje, hospitační činnost provádí cíleně a vcelku dobře. Ji v pohospitačním rozboru i zápisech analyzuje. Poskytuje tak učitelkám konkrétní zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce.

Hodnocení a následné odměňování pracovníků probíhá podle obecných, známých kritérií. Sebehodnocení na škole zavedeno není.

Úroveň personálních podmínek byla hodnocena velmi dobře.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Speciální základní škola má pronajatu část budovy místní základní školy, která sousedí s areálem dětské léčebny. Sídlí ve sníženém přízemí budovy, kde je kromě ředitelny a kabinetu učitelů učebna českého jazyka, matematiky, cizích jazyků, méně prostorná školní družina a nově získaná místnost pro zřízení keramické dílny. Škola nemá samostatný kabinet na pomůcky. Nevyhovující je jedno sociální zařízení se dvěma kabinkami a pisoáry oddělenými závěsy, určeno pro děvčata, chlapce i personál. Prostory školy jsou vyzdobené pracemi žáků a obrazovými materiály o regionu. Estetickou stránku školy však narušují staré, místy i potřhané tapety. Dvě třídy jsou nově vybaveny nastavitelným žákovským nábytkem.

Žáci se učí z vlastních učebnic, které si sebou přivázejí do léčebny. Pro podporu výuky škola zakoupila v dostatečném množství a spektru kvalitní encyklopedie, lexikony a další odbornou literaturou. Rovněž učitelská knihovna je kvalitně vybavená. Při výuce lze využít 7 počítačů umístěných ve třídách a další vhodnou audiovizuální techniku.

Kontrola využívání materiálních zdrojů byla prováděna průběžně v rámci hospitační činnosti. Ředitelka školy zpracovala plán v oblasti zkvalitnění materiálních podmínek v dokumentu „Úkoly školy ve školním roce 2003/2004“. Jejich realizaci však ztěžuje skutečnost, že škola je v pronájmu. Při nepříznivém počasí jsou o víkendech prostory školy využívány pro zájmové činnosti dětí umístěných v dětské léčebně.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly vzhledem k realizování výuky zvolených předmětů na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Realizace vzdělávacího programu

Ve školním roce 2003/2004 se výuka řídí vzdělávacím programem Základní škola, čj. 16 847/96-2. Vzhledem k tomu, že dětskou léčebnu v menší míře navštěvují i žáci víceletých gymnázií, zvláštní školy, středních škol a odborných učilišť, speciální základní škola zajišťuje výuku i pro tyto žáky. Vzhledem ke specifikům školy (pobyt dětí ve škole 3 týdny) a převažující individuální práci nebyly pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zpracovány individuální vzdělávací programy.

Vzdělávací program Základní škola byl realizován v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Učební dokumenty

Žáci byli individuálně vyučováni podle učebních dokumentů, podle kterých jsou vzděláváni ve své kmenové škole. V souladu s platnou vyhláškou byly učební dokumenty po dohodě s ošetřujícím lékařem upraveny. Vyučovány byly u žáků 1. – 4. ročníku v rozsahu 11 a 12 vyučovacích hodin český jazyk, matematika, prvouka a vlastivěda, u žáků 5. – 9. ročníku v rozsahu 15 vyučovacích hodin český jazyk, matematika a cizí jazyk. Třídní knihy byly řádně vedeny a zachycovaly průběh vzdělávání a výchovy v jednotlivých ročnících a turnusech.

Výuka byla v souladu s upravenými učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních osnov

Vzhledem ke skutečnosti, že žáci školu navštěvují tři týdny po dobu léčebného pobytu a jsou vyučováni převážně individuálně, vedení školy při kontrolní činnosti sleduje, zda jsou osnovy ve vyučovaných předmětech naplňovány v souladu s požadavky kmenové školy.

Kontrola naplňování osnov v době léčebného pobytu žáka byla účinná.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy

Výuka se řídila stabilním rozvrhem hodin. Ten byl po dohodě s ošetřujícím lékařem přizpůsoben režimu dětské léčebny. Z hlediska psychohygieny byla v rozporu s příslušnou vyhláškou délka přestávky po druhé vyučovací hodině, která trvala patnáct minut místo předepsaných dvaceti.

Školní řád obsahuje všechna ustanovení daná příslušnou vyhláškou, jsou v něm formulována i práva žáků.

Vzhledem k počtu žáků zajišťují jejich informovanost vyučující, ředitelka školy a nástěnky ve třídách. Jediný kontakt s rodiči má škola při příjezdu žáků na léčebný pobyt. V užším spojení je ředitelka s kmenovými školami. Před příjezdem žáků zasílá do škol dotazník, ve kterém vyučující uvedou poslední probrané učivo a současně i učivo, které by měli žáci během pobytu zvládnout. Po ukončení léčení je zaslán kmenové škole osobní záznam o žákovi, který obsahuje zprávu o jeho výsledcích v jednotlivých předmětech. Škola úzce spolupracuje s personálem dětské léčebny. Každé ráno je předáno vedení školy hlášení, ve kterém je uveden počet dětí přicházejících do školy a důvod nepřítomnosti žáků. Nemocní žáci byli individuálně vyučováni na lůžku.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu byla s výjimkou délky přestávky po druhé vyučovací hodině funkční.

Výchovné poradenství

Výchovné poradenství bylo ve škole vzhledem k minimální délce pobytu žáků zajišťováno vyučujícími. Poskytují žákům na základě informací získaných od rodičů a kmenové školy potřebnou podporu ve výuce a společně řeší případné výchovné problémy.

Oblastí sociálně patologických jevů se zabývá ředitelka školy, která se účastní seminářů na dané téma. Vzhledem ke specifikům této školy není vypracován celoroční plán práce preventisty ani vyhodnocení činnosti ve škole. Případné negativní projevy žáků jsou ihned řešeny. V rámci výchovných činností jsou se žáky na dané téma vedeny rozhovory.

Výchovné poradenství pozitivně přispívá k průběhu výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech matematika a český jazyk

Hospitace byly provedeny v hodinách matematiky a českého jazyka ve všech třídách a u všech vyučujících. Během prvního vyučovacího dne učitelky provedly diagnostiku vědomostí žáků, aby mohly na jejich stávající znalosti plynně navázat. Od druhého vyučovacího dne byly pečlivě připraveny na individuální výuku žáků. Promyslely si skladbu hodiny tak, aby byl vyučovací čas efektivně využit.

Nábytek v učebnách byl klasicky uspořádán. Při výuce žáci pracovali s vlastními učebnicemi, slovníky, učitelkami připravenými pracovními listy a obvyklými pomůckami, které měly bez

omezení ve třídě k dispozici. Běžně byla využívána výpočetní technika, na které si pomocí vhodných výukových programů žáci procvičovali učivo.

V hospitovaných hodinách vzhledem ke složení tříd z několika ročníků a rozdílnému, právě probíranému učivu v jednotlivých školách, převažovala individuální, samostatná práce. Pokud byli ve třídě žáci se stejným učivem, byla zařazena také práce ve skupině. Při ní si vzájemně pomáhali a diskutovali nad zadaným úkolem. Všechny vyučující vstřícně a ochotně reagovaly na potřeby dětí aby dosáhly úplného pochopení učiva. V hodinách však chyběly relaxační chvílky.

Ve snaze co nejrychleji zadat práci, aby hodinu co nejlépe využily pro učení, vyučující opomíjely vstupní motivaci. V průběhu učení však uváděly a využívaly příklady z praxe, životní zkušenosti a zážitky. Vytvářely tak příjemné prostředí, které žáky, jak bylo zřejmé ze sledovaných hodin, průběžně motivovalo k aktivnímu plnění úkolů.

Prostor pro komunikaci byl vytvářen v různé míře. V hodinách, kde byla zařazena skupinová práce, měli žáci možnost komunikovat mezi sebou, sdělovat si názory a obhajovat je. Při samostatné práci, která převažovala, probíhala formou stručných odpovědí na otázky vyučujících. Ne vždy se také některým žákům i vyučujícím dařilo důsledně používat spisovný jazyk.

V hodinách učitelky přistupovaly k žákům nebo spolupracujícím skupinám individuálně, povzbuzovaly je a ověřovaly si pochopení učiva. V závěru však mnohdy chybělo hodnocení průběhu hodin a aktivity žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve speciální základní škole byly v matematice a českém jazyce celkově velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky, kterých žáci za dobu pobytu ve vyučovaných předmětech dosáhli škola sleduje a vyhodnocuje individuálně. Zpracovává je formou stručné zprávy, kterou zasílá kmenové škole. Zvolený způsob má za cíl plynulé zařazení žáka do výuky po návratu z léčení.

Průběh výchovy a vzdělávání byl hodnocen velmi dobře.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené ve *Zřizovací listině příspěvkové organizace Jihomoravského kraje*, včetně dodatků 1, 2 a 3 čj. 25/51 ze dne 13. září 2001 jsou v souladu s údaji uvedenými v platném *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 13. září 2001, č. j. 11 717/2002-21 ze dne 23. ledna 2002.*

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 13. září 2002, č. j. 11 717/2002-21 ze dne 23. ledna 2002*
2. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje čj. 25/51 ze dne 13. září 2001*

3. *Dodatek č. 1 ke Zřizovací listině čj. 25/51 ze dne 20. prosince 2001 čj. 30/134 ze dne 13. září 2001 čj. 30/134 ze dne 20. prosince 2001*
4. *Dodatek č. 2 ke Zřizovací listině čj. 25/51 ze dne 20. prosince 2001 čj. 30/134 ze dne 13. září 2001 čj. 41/133*
5. *Dodatek č. 3 ke Zřizovací listině čj. 25/51 ze dne 20. prosince 2001 čj. 30/134 ze dne 13. září 2001 čj. 71/133*
6. *Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu k 30. 9. 2003*
7. *Příloha k výkazu o speciálních školách o základní-zvláštní škole Škol (MŠMT) V 4b-01 podle stavu k 30. 9. 2003*
8. *Dohoda mezi ZŠ při DL a DL v Ostrově u Macochy o zvýšení počtu vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících ze dne 27. srpna 1992*
9. *Dokumentace o ukončeném vzdělání pedagogických pracovníků vyučujících ve škole ve školním roce 2003/2004*
10. *Dokumentace o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků*
11. *Jmenování do funkce ředitelky ZŠ při dětské léčebně Ostrov u Macochy s účinností k 26. srpnu 1992 čj. Škol/92 ze dne 17. srpna 1992*
12. *Potvrzení ve funkci ředitelky SpZŠ při dětské léčebně Ostrov u Macochy na základě periodického hodnocení čj. Škol/817/ř/98 ze dne 27. května 1998*
13. *Usnesení Rady Jihomoravského kraje dne 30. 7. 2001, kterým se potvrzuje ředitelka ve funkci ředitelky Speciální školy při dětské léčebně Ostrov u Macochy čj. KH/1151/01 ze dne 28. srpna 2001*
14. *Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004*
15. *Dlouhodobý plán školy bez data*
16. *Pracovní plán pro školní rok 2003/2004 ze dne 8. září 2003*
17. *Vnitřní režim školy ze dne 27. srpna. 2002*
18. *Řád školy ze dne 2. září 2002*
19. *Organizační řád ze dne 27. srpna 2002*
20. *Provozní řád ze dne 25. června 2001*
21. *Osobní záznam jednotlivých žáků turnusů ve školním roce 2003/2004*
22. *Denní hlášení jednotlivých dnů školního roku 2003/2004*
23. *Osobní záznamy žáků: dotazníky vyplněné kmenovou školou před přijetím, záznamy z pozorování žáků, zpráva kmenové škole*
24. *Seznam žáků školy při Spec. ZŠ při DL Ostrov u Macochy jednotlivých turnusů ve školním roce 2003/2004*
25. *Rozdělení žáků do tříd jednotlivých turnusů*
26. *Povolení výjimky pro překročení kapacity žáků v hodinách anglického jazyka ze dne 11. května 2004*
27. *Kontrolní systém na Speciální ZŠ při dětské léčebně v Ostrově u Macochy ze dne 25. srpna 2002*
28. *Záznamy z hospitací ve školním roce 2003/2004*
29. *Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004*
30. *Výroční zpráva o činnosti ze dne 3. září 2003*
31. *Podkladová inspekční dokumentace*

ZÁVĚR

Pro plnění vzdělávacího programu měla škola příznivé personální podmínky. Ředitelce se podařilo výběrem pracovníků i způsobem jejich vedení vytvořit kolektiv, který zodpovědně přistupuje k plnění svých povinností. Přestože učitelky neměly požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost, jejich práce byla kvalitní, v přístupech k žákům byly nápadité a tvořivé.

Prostory, ve kterých škola sídlí jsou pronajaty, proto vznikají obtíže při jejich opravách a údržbě. Přesto se vedení školy s výjimkou sociálního zázemí podařilo vytvořit příjemné a vkusné materiální podmínky pro výuku i pobyt žáků.

Vyučování probíhalo s cílem navázat na učivo stěžejních předmětů probírané v kmenové škole a pokračovat tak, aby žák po návratu z léčebného pobytu mohl plynule a bez problémů pokračovat s celou třídou. Převažoval individuální přístup v rámci samostatného plnění zadávaných úkolů žákem. Učitelky důsledně dbaly na vysvětlení úkolů a ověřovaly si, zda je žáci správně pochopili. Méně se jim však dařilo zařazovat vstupní motivaci, v průběhu hodin relaxaci a cíleně podporovat komunikaci žáků. Celkově výuka probíhala v příjemné atmosféře, charakterizované snahou učitelek vycházet vstříc individuálním potřebám žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	Sedláčková H., v.r.
Členové týmu	Mgr. Jan Dusík	Dusík J., v.r.
Kontrolní pracovnice	Ing. Hana Šarounová	

V Blansku dne 18. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. 6. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Lenka Podsedníková, ředitelka Speciální základní školy při Podsedníková Lenka, v.r.
dětské léčebně, Ostrov u Macochy, okres Blansko

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, PaedDr. Hana Sedláčková, nám. Republiky 1, 678 01 Blansko. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-19	12-1040/04/157-952
Zřizovatel	2004-19-07	12-1040/04/157-952
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.